

Saksfremlegg

Arkivsaksnr: 2015/3947-0

Saksbehandler: Tore Tødås

Dato: 02.06.2015

Utvalg	Utvalgssak	Møtedato
Børgefjell nasjonalparkstyre	18/2015	23.06.2015

Søknad om fangst av småpattedyr i 2015 – NINA

Forvalters tilrådning

Med hjemmel i naturmangfoldlovens § 48 (Jf. § 4 i verneforskriften) har Byrkije nasjonalpaarkhkeståvroe/Børgefjell nasjonalparkstyre gjort følgende vedtak:

- Norsk institutt for naturforskning v/prosjektleder Erik Framstad gis dispensasjon fra § 3 pkt. 3.1 i verneforskriften for fangst av småpattedyr innenfor Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.
- Tillatelsen gjelder fra og med 15. august 2015 til og med 30. september 2015
- Tillatelsen gjelder for hele Børgefjell/Byrkije nasjonalpark.

Begrunnelse

Kunnskap er viktig for forvaltningen av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark. Informasjonen som samles inn i forskningsprosjektet vil øke kunnskapsgrunnlaget og være med på å danne et godt grunnlag for den framtidige forvaltningen. Søknaden gjelder fangst av småpattedyr som en del av det pågående TOV-prosjektet som det tidligere er gitt dispensasjon for.

Hjemmelsgrunnlag

- Forskrift om verneplan for Børgefjell, vedlegg 1, vern av Børgefjell/Byrkije nasjonalpark, Grane, Hattfjelldal, Røyrvik og Namsskogan kommuner, Nordland og Nord-Trøndelag.
- Lov om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven)

Saksopplysninger

I forbindelse med arbeid med «Program for terrestrisk naturovervåking (TOV)», etablert av Miljødirektoratet (den gang DN) i 1990, søkes det om tillatelse til fangst av smånagere og spissmus i overvåkingsområdet i Børgefjell.

Generell fangsttillatelse for smånagere og spissmus i forbindelse med TOV er innvilget fra Miljødirektoratet (ref 2011/5256 ART-VI-ORD). Smånagerfangstene i TOV-områdene er nærmere beskrevet i NINA Rapport 1036 og i tidligere rapporter fra TOV.

Feltarbeidet skal foregå etter følgende plan:

- Det skal fanges på stasjoner fordelt på 4 fangsttransekter, hver med lengde ca. 250 m og med 10 stasjoner, i én periode i slutten av august eller begynnelsen av september.
- Fangsten planlegges over 3 dager med inntil 400 felledøgn, det benyttes klappfeller åttet med veke med matolje, opplegget er ellers beskrevet i NINA oppdragsmelding 75.
- Erik Framstad er ansvarlig for prosjektet, men andre NINA-ansatte og/eller eksterne medarbeidere vil delta i den praktiske gjennomføringen av fangstene etter utarbeidet instruks.
- Det tas sikte på å gjennomføre fangstene i samarbeid med Statskog.
- Rapportering av fangstene gjennomføres som en ordinær del av rapporteringen fra TOV.

I henhold til verneforskriften for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark § 3. punkt 3.1 er dyrelivet fredet mot skade og unødig forstyrrelse, for jakt er det gjort unntak. I utgangspunktet er det dermed forbudt å drive fangst av småpattedyr. I henhold til verneforskriftens § 4 kan nasjonalparkstyret gi tillatelse til vitenskapelige undersøkelser. Undersøkelsene er et ledd i Miljødirektoratet sitt program for terrestrisk naturovervåking og gjennomføres av Norsk institutt for naturforskning.

Etter at den nye naturmangfoldloven trådte i kraft den 1. juli 2009 skal imidlertid alle søknader som omfattes av den generelle dispensasjonsbestemmelsen vurderes etter naturmangfoldlovens § 48 (dispensasjon fra vernevedtak). Som grunnlag for beslutningen er søknaden vurdert i henhold til prinsippene i naturmangfoldlovens § 8 til 12.

Kunnskapsgrunnlaget § 8

I utgangspunktet er det forbudt å drive fangst av småpattedyr i nasjonalparken da det kan forårsake skader og forstyrrelser for dyrelivet. Samtidig er det et behov for økt kunnskap om dyrelivet i Børgefjell, og dette skaffes igjennom vitenskapelige undersøkelser. Det omsøkte tiltaket er av et begrenset omfang og vil ha liten eller minimal negativ effekt på verneformålet. NINA har over flere år drevet terrestrisk naturovervåking i Børgefjell og har akkumulert kunnskap om blant annet dyrelivet i Børgefjell.

En av målsettingene som forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark skisserer under kapittel 4.3 Miljøovervåking, forskning og undervisning er at miljøovervåkingen skal påvise endringer over tid. For å oppnå dette er det viktig at Børgefjell er en del av den kontinuerlige terrestriske overvåkingen (TOV). Deltagelse i TOV sikrer at kunnskapsgrunnlaget for omsøkte aktivitet er oppfylt.

Med bakgrunn i årsrapportene fra terrestrisk naturovervåking, erfaringer fra tidligere forvaltningspraksis og forvaltningsplanen for Børgefjell/Byrkije nasjonalpark anser nasjonalparkstyret at kunnskapsgrunnlaget er tilstrekkelig for å fatte vedtak.

Føre-var-prinsippet § 9

Føre-var-prinsippet kommer kun til anvendelse i situasjoner der man ikke har slik tilstrekkelig kunnskapsgrunnlag, jf. naturmangfoldloven § 9. Metoden er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig minimal effekt på verneformålet. § 9 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Økosystemtilnærming og samlet belastning § 10

De vitenskapelige undersøkelsene det er søkt om i dette tilfellet er i et så begrenset omfang at det ikke vil medføre noen stor belastning på området. § 10 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Kostnadene ved miljøforringelse skal bæres av tiltakshaver § 11

Ut fra de opplysninger som foreligger, er det ikke indikasjoner på at virksomheten vil føre til miljøforringelse. § 11 tillegges derfor liten vekt i denne saken.

Miljøforsvarlige teknikker og driftsmetoder § 12

Fangstmetodene skal minimalisere småpattedyrenes eventuelle lidelser. Metoden er utprøvd over flere år og gir erfaringsmessig minimale lidelser for småpattedyrene.

Vedlegg:

- Søknavn av 02.06.2015 fra NINA vedr. fangst av småpattedyr i 2015
- Oversikt over fangster av småpattedyr i TOV 2014

Børgefjell nasjonalparkstyre
Postboks 2600
7734 Steinkjer

Deres ref:
Vår ref:
Sted:
Dato:

Oslo
2015-06-02

FYLKESMANNEN I NORD- LAGE	
Saksnr. 2015-3947	
03.06.2015	
Avd. MI	Saksstet. TTD
Ørtn verdi	432,3

Fangst av småpattedyr i 2015

I forbindelse med arbeid med Program for terrestrisk naturovervåking (TOV), etablert av Miljødirektoratet (den gang DN) i 1990, søker jeg om tillatelse til å fange smågnagere og spissmus i overvåkingsområdet i Børgefjell nasjonalpark. Generell fangstillatelse for smågnagere og spissmus i forbindelse med TOV er innvilget fra Miljødirektoratet (ref 2011/5256 ART-VI-ORD).

Resultatet av fangstene for 2014 følger vedlagt. Smågnagerfangstene i TOV-områdene vil også bli nærmere beskrevet i en NINA-rapport som er under arbeid; se ellers tidligere rapporter fra TOV.

Feltarbeidet vil foregå etter følgende planer:

- Det skal fanges på stasjoner fordelt på 4 fangsttransekter, hver med lengde ca 250 m og med 10 stasjoner, i én periode i slutten av august eller begynnelsen av september
- Fangsten planlegges over 3 dager med inntil 400 felledøgn; det benyttes klappfeller åttet med veke med matolje; opplegget er ellers beskrevet i NINA oppdragsmelding 75.
- Undertegnede er ansvarlig for prosjektet, men andre NINA-ansatte og/eller eksterne medarbeidere vil delta i den praktiske gjennomføringen av fangstene etter utarbeidet instruks. Det tas sikte på å gjennomføre fangstene i samarbeid med Statskog.
- Rapportering av fangstene gjennomføres som en ordinær del av rapporteringen fra TOV.

Jeg håper på en positiv besvarelse på søknaden.

Med vennlig hilsen

Erik Framstad
prosjektleder

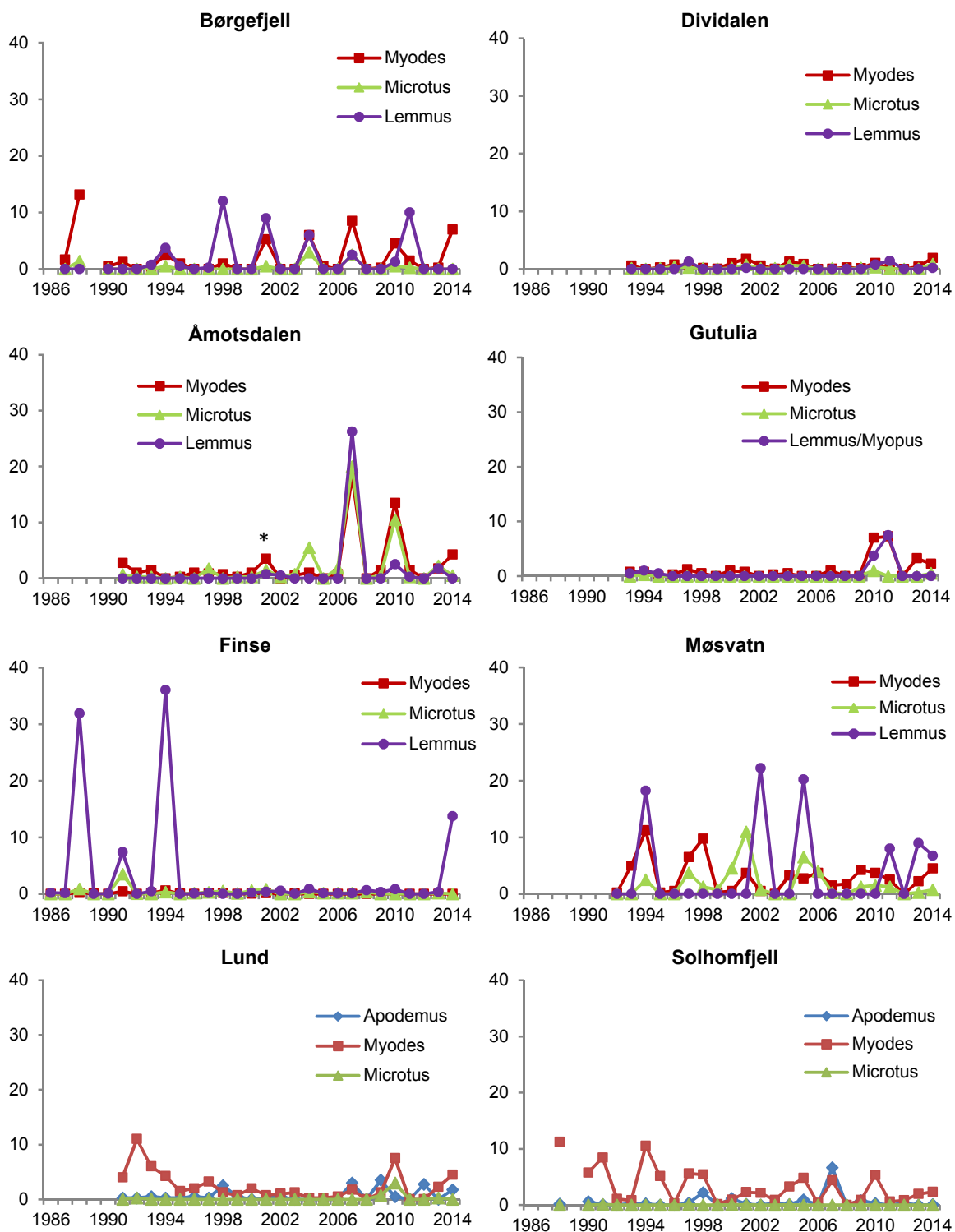
Oversikt over fangster av småpattedyr i TOV-områdene og langtidsstudiene på Finse 2014

Nærmere beskrivelse av opplegget og spesielle forhold i 2014 vil bli gitt i en NINA-rapport som er under arbeid.

Tabell 4.1 Oversikt over fangstperioder (datoer for utsetting og inntak av feller), fangstinnsats og totalt antall fangster av småpattedyr i overvåkingsprogrammet TOV i 2014. I tillegg er angitt tilsvarende data for de langsiktige gnagerfangstene på Finse (kombinert for to fangstfelt).

Område/ Periode	Felledøgn	Arter										Sum
		AS	MG	MR	Mrut	MA	MO	LL	MS	Ubest	Ssp	
Lund												
30 sep–02 okt	400	7	18								1	26
Solhomfjell												
30 sep–04 okt	1500	1	35								1	37
Møsvatn												
04–06 sep	400		18			2	1	27			3	51
Gutulia												
03–05 sep	400		9			2					1	12
Åmotsdalen												
31 aug–02 sep	400		6	11		1	1					19
Børgefjell												
04–06 sep	400		14	14								28
Dividalen												
08–11 sep	1500			9	20	12	1	3				45
Totalt TOV	5000	8	100	34	20	17	3	30			6	218
Finse												
25–28 jun	1164							13				13
02–05 sep	1194							164				164

Artskoder: AS - småskogmus (*Apodemus sylvaticus*), MG - klatremus (*Myodes glareolus*), MR - gråsidemus (*M. rufocanus*), Mrut - rødmsmus (*M. rutilus*), MA - markmus (*Microtus agrestis*), MO - fjellmarkmus (*M. oeconomus*), LL - lemmus (*Lemmus lemmus*), MS – skoglemmen (*Myopus schisticolor*), Ubest - ubestemt gnager eller spissmus, så oppspist at artsbestemmelse var vanskelig, Ssp - spissmus (*Sorex spp.*, ubestemt art).

Figur 4.1 Høstfangster av smågnagere pr 100 felledøgn i overvåkingsområdene, med data for sammenlikning fra Høylandet 1987-88 (delfigur Børgefjell) og Finse (Framstad upubl.). For Åmotsdalen i 2001 ble fangstene avbrutt av flom, og antatt bestandsnivå for klatremus er angitt med *. De ulike kurvene omfatter følgende arter: Apodemus – småskogmus, Myodes – klatremus, gråsidemus, rødms (rødms kun i Dividalen), Microtus – markmus, fjellmarkmus, Lemmus/Myopus – lemen, skoglemen (skoglemen kun i Gutulia).